

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	FŐMUNKATÁRS:	Hirdetési díjak	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.	BARTOS GYULA.	Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 " "			Fél oldal	14 " — "
Negyed évre	1 " "			Negyed oldal	8 " — "
Egyes szám ára 10 krajczár.		K I A D Ó:		Nyolczad oldal	5 " — "
— Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —		A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.		Tizenhatod oldal	2 " 50 "
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	1 " 20 "
Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.				KIADÓHIVATAL:	
				Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.	

A kátholikus templom ügye.

Szomorú jelenségét észleljük az idő haladásának.

Nap nap után kínosabb és fájdalmas a valóra ébredés, mely lopva, mélyebbedő sebbel tör életerőinkre, pusztulást, vést hirdetve kronikussá váló bajainkban.

Az erkölcs mezején a hervadó virágok az őszt juttatják eszünkbe, melyre majd a tél dermesztő keze teríti rá a szemfedőt: fényes álmaink, könnyel táplált reményeink nehéz bánatát.

A társadalom szoros kapcsolatai, melyek a szeretet és béke áldásával fűzték össze az emberiséget, lazulni kezdenek; az önzetlenséget az önérdék, a szeretetet a gyűlölet, irigység, a békét a személyes torzsalkodások, a megférhetetlenség átka váltják fel, siettetve az életet a gyors pusztulásba, az erkölcsi métegyoklába.

Hogy ez nem fantázia, hanem a való élet szivetrázó tapasztalata, azt megerősítik a szemeink előtt lefolyó jelenségek, melyek a szabad akarat, az ember főnségét kiemelő lelki tulajdonok démoni elfajulásáról rajzolnak ijesztő képet a jövő szomorúságára.

A hit égi fényét, mely a remény, szeretet, bizalom koronája, lassan-lassan kiszorítja a keblekből a hitetlenség sötét éjszakája és a korrallal haladó erkölcselenség piszkos talaján felburjánzott ördögi elméletek, a legszentebb hitéletbe is már belecsempészik a romlás, az elfajulás, az anyagiasság rothasztó elemeit.

Közömbösség minden iránt: ez a mai kor jellemzője; közömbösség a hit, az erkölcs, a társadalom iránt.

Minek is az erkölcs, mikor az önző, elfajult lélek ennek gyakorlásánál legközelebbi érdekeinek, céljainak hasznát nem látja, minek a vallásosság, a hitmeggyőződés, mikor e nélkül is boldogulhat az Isten teremtése, mikor szálló igéje a kornak: „Ember! erődbe bizzál ez a jelened, jövőd, boldogulásod, mindened.” Minek a felebaráti szeretet, mikor az önszeretet kormányozza a boldogulás biztos csónakát, mikor elvév csontosodott a közszólás: »En vagyok én, mást nem ismerek.«

Mindenki ma már önmagának a bálványozója, önmagának önző teremtménye, nem ismerve Istent, embert, csak önmagát.

Messze kalandoztak gondolataim, de midőn a mai kor tarkaságain repül át képzeletem, az öntudat meddő nem maradhat, a lelkiismeret nem hallgathat, kitör a gondolat, megszólal a szív, tele öntve a kebelt fájdalommal, bánattal, kínzó reménytelenséggel.

Különös dolgok, különös események küszöbén állunk.

Hogy megértsük a dolgot, kellően megfontolva lépünk sorompóba, vázoljuk magát az eseményt, mely éles ellentétet képez álláspontunkkal meggyőződésünkkel és akaratunkkal.

Két esztendő óta a helybeli hitfelekezetek erős aktióba léptek szent vallásuk hirdetésére építendő templomok elhelyezése nemes ügyében.

A mozgalom hullámai mind nagyobb gyűrűket hánytak, míg végre a zöld asztal elé került a megoldás kérdése.

A tervezetések idejében közreműlettel szállt a hír, hogy a hitfelekezetek a templomtéren óhajtják mindannyian templomaikat felépíteni, arra a térre, melyből a község annakidején elég megfontolatlanul hasított ki területeket a hitfelekezetek céljaira.

Hogy pedig a szállongó hír esetleges megvalósítása mily aggodalom tárgyául szolgált magában az előjáróság kebelében is, ezt tanúsíthatja Dorfner Antal közigazgatási jegyző azon czikke, mely a »Kispesti Hirlap« 1895. augusztus 29-én megjelent 3-ik számában szállt sikra a templomok egy térre zsufolása ellen.

Ez a mindenben oly körültekintéssel megírott cikk néhány passzusa jelenleg is időszertű, mert két évi küzdelem utáni eredmények megvilágításául szolgál.

Erdemesnek tartjuk ezért ennek az akkor meghallgatott, dicsérettel elhalmozott, de jelenleg — fájdalom — cselekvésben nem erre támaszkodó cikknek néhány fejezetét feleleveníteni.

Lássuk csak:

»Mintha a gondviselés küldötte volna segítségünkre az utolsó órában lapunkat, hogy tájékoztatója legyen a közvéleménynek s felemelve tiltakozó szavát, talán megakadályozója lehessen egy évtizedekre kiható s csak ezrekre menő nagy anyagi áldozatokkal, sok esztendő lefolyása után helyrehozható — eléggé nem kárhóztatható, könnyelmű intézkedésnek.«

»Féltékenyen kell örködnünk már kezdettől fogva azon, hogy községünk ne legyen egymásra épített lakházak költömegévé, hogy a szem pihenőt találjon az arányosan elosztott és fákkal beültetett séta-, templom- és piactereken.«

»Most még könnyű szerrel lehet ilyen tereket létesíteni, de ha ezt most elmulasztjuk, évek múlva ezen mulasztásunk csak óriási anyagi áldozatokat igénylő kisajátítások útján lesz helyrehozható, mint ezt fő- és szék városunk példája mutatja.«

»Községünknek ez idő szerint három

köztere van. A »Templomtér«, a »Községháztér« és az ugynevezett »Kistér«.

»Az elsőt áll a róm, kath. templom, a másodikon a községház, a harmadik üresen áll.«

»Mindenki természetesen fogja találni, hogy ezen terek közül bármelyiket beépíteni és így eredeti rendeltetésétől elvonni semmi körülmények között sem engedhető meg.«

»És mégis mi van történetében. A Templomteret, ezt a páratlan szép nagy teret, mely ha rendezve és fákkal beültetve lesz, községünk egyik díszét fogja képezni, egyetlen séta- és piacterünket az a veszély fenyegeti, hogy tele építik, tönkre teszik. Arra a térre, melyre kihasítása alkalmával a kátholikus templom és két oldalt a paplak és kántorlak céljaira lett hely adva, erre a térre még három templomot, három paplakot, ugyanannyi bazárt, boltot és nem tudom én még mi mindenfélét akarnak építeni. Egy óriási kiterjedésű község négy felekezete négy templomát egy térre akarja építeni. Ne tessék nevetni, ez nem tréfa, hanem szomorú valóság, mert nagyon sokan nevetnek rajta. De hát már hogy is ne nevetnének ezen az emberek, mikor sokan már azt ajánlják, hogy inkább építsen a négy különböző vallásfelekezet egy nagy templomot és dicsérjék abban felváltva az Urat. De a nevetni való tulajdonképen ebben a dologban az, hogy mindez csak azért történik, mert mindegyik felekezet meg akarja mutatni, hogy neki is van jussa azon a téren templomot építeni.«

»Felesleges bővebben fejtegetnünk, mennyire nevetségessé tenné a község magát, ha az összes templomokat egy térre építené; felesleges felsorolnunk mindazon kellemetlenségeket, melyek ebből származni fognak és azon kínos jelenségeket, melyeknek szemtanuivá lehetnének majd.«

»Felsőbb hatóságaink véleményét már ismerjük e tárgyban és ez némi megnyugtatónkra szolgál.

Nagylelkűnek is kell lennie a képviselőtestületnek, mindegyik felekezetnek arányosan kell juttatni illő összeget azon fillérekben, melyeket ugyanis ezen felekezetek összesége, a község lakossága hordott össze.

A község ezideig még egy felekezetnek sem hozott semmi áldozatot, mert azt csak nem nevezhetjük nagylelkűségnek, hogy elég könnyelmű volt a község egy közterét — mely neki egy krajczárjába sem került — feldarabolni és oda ajándékozni az egyes felekezeteknek. Azt a teret ajándékozta oda, melyet már eredeti rendeltetésénél fogva sem szabad

beépíteni. *Mégegyszer a képviselőtestület komoly megszüvelésére ajánljuk e kérdést.*

Ime ez a cikk íródott akkor, mielőtt a református templom még gondolatban is oda lett volna építve, a hol ma áll.

Ennek a cikknek járt nyomába a közgyűlés, melyen a templom-rendezés kérdése került a szőnyegre.

Mi történt e közgyűlésen?

Ez a népes közgyűlés többségével ezt a teret meg akarta menteni és midőn már a határozathozatalra, a szavazásra került volna a dolog, látva, hogy a nagy többség a térnek szabadon hagyása mellett fog szavazni, az ev. ref. vallású községatyák egy sakkhuzást csináltak és kijelentették, hogy addig ne hozzon a közgyűlés határozatot, míg a közgyűlés kebeléből választandó bizottság nem gondoskodik a templomok alkalmas elhelyezéséről és e tárgyban előterjesztést nem tesz.

Az előterjesztéssel ez a bizottság még máig is adós és a képviselő-testület nagy hibát követett el, hogy a kiterőszakolt megbízatás eredményéről nem kért számot.

Az előjáróság is agyonhallgatta a dolgot, holott hivatali kötelessége lett volna az ügyet sürgetve a kérdés megoldását a zöld asztal elé vinni.

Ezen a böles agyonhallgatáson épült fel a község és a jövő közkincsét képező terén az ev. ref. templom karesu alakja.

Az ev. ref. templom elérte célját. Ügyes politikával, a templomalap lerakásával elvágta minden nehézség fonálát.

Hogy pedig a hitfelekezetek iránt pártatlan előjáróság nem kedvezett az ev. ref. hitközségnek, az abból is kitűnik, hogy alig tették le a ref. templom alapkövét, rögtön gondoskodott a templom előtti tér befásításáról.

Miért nem tette ezt a rom. katolikusoknak?

Persze! Minden szentnek maga felé hajlik a keze,

Hogy pedig nem keltünk eddig sikra nemes ügyünk mellett, annak csak az volt az oka, mert nálunk igazat kell adni a közmondásnak: »szólj igazat s betörök a fejed.«

Ilyen hangulattal szemben, melylyel napok előtt is találkoztunk ép a község-házán, esztelenségnek tartjuk a pári mérközést.

De jött egy újabb közgyűlés — mikor már az ev. ref. templom tető alatt állott, mely az izraelita hitközséget hozta lázba.

Csendes lefolyását e közgyűlés annak köszönhette, hogy mézes madzagot adtak a hitközségnek és kijelentették, hogy megfelelő helyen, illő téren kárpótolva lesznek, ha lemondanak a templomtéren birtokolt telekről.

Majd 1200 forintot terjesztettek elő és szavaztak meg a közgyűlésen az izraeliták részére, templomtelek vásárlására.

Az izr. hitközség, mint tudjuk, f. hó 20-án tartott gyűlésében a képviselő-testület határozatát visszautasította és elhatározta, hogy arról a térről most már semmi szin alatt nem távozik és a mint anyagi viszonyai engedik, rögtön hozzá fog az építkezéshez.

A képviselő-testület bizonyára már eldöntött kérdésnek vette az izr. hitközség telek-ügyét és sietett is a másik alkalmatlan féllel a döntő ütközetet megvívni: a rom. kath. hitközséggel.

Határozatot is hoztak, mely szerint a templomteleket a plébánia lakkal, a kántorlak telkével eladják és abból az összegből alkalmas teret vásárolnak az új templomnak.

Ebben a dologban csak az a különös, hogy a közgyűlésen ilyen határo-

zatokat hozhatunk akkor, mikor a községatyák túlnyomó többsége ezen határozat ellen nyílt szociális kérdést csinál.

Miért nem ellenkezett a zöld asztal mellett, miért járult hozzá szavazatával a határozat érvényéhez, ha a kérdésnek nyílt ellensége társadalmilag?

Vagy talán más a gondolkozása annak a községatyának a tanácssterem légkörében és más a szabad levegőn?

Vagy talán a vaskalap járja nálunk?

A fejébe nyomják a közérdek letéteményesének és ezután hallgatnia kell! Tiltakozunk az ilyen eljárás ellen akkor, midőn ahhoz a térhez nekünk van legtöbb jogunk.

Valóban különös eljárás, a ref. atyafiaknak szép móddal átnézték, hogy templomot építsenek Kispestnek legszebb, legalkalmasabb fekvésű helyén, a katolikusokat pedig, kiknek Kispest keletkezésétől fogva azon téren van templomuk, lelkészi lakuk s kik községünknek túlnyomó többségét képviselik, kiknek tehát azon térhez legtöbb joguk van, papilak és templomostól elakarják azon térről költöztetni.

Még megérjük, hogy mielőtt új templomot építtethetnénk mi katolikusok, eladják templom, papi és kántori telkeinket s templomunk papi lakunk lebontására szólítanak fel.

De tömörüljünk egygyé, ne engedjük magunkat kitérni akkor, midőn szabad tér már ugy sem lesz a templomtéren, mert ott áll már a reformátusok temploma, oda építenek az evangélikusok, az izraeliták is.

Miért mennénk bizonytalanra a kétes jövővel szemben.

A közgyűlés határozott az elköltözés mellett, de még érintve sem biztosított, hogy minő nagy telket kapunk cserébe.

Ez persze mellékes dolog a köz-

„A KISPESTI HIRLAP” TÁRCZÁJA.

Ösbudavára Kispesten.

— Eredeti tárcza. —

Zseniális ötlet, zseniális kivitelben; ez volt . . . Ösbudavára Kispesten.

A remények, vágyak, kisarjadztak, ezt koronázta a lelkekből előtörő fénysugár, mely a kedély harmatában a szívárvány pompájával tündöklött.

Egy kedves álom képében szállt reánk a valóság, egy átvirrasztott éj boldogító emlékeivel gazdagítva szívünk-lelkünket.

Öröm tör át lelkeinkben, midőn élénk varázsoljuk a már mulandóságba tűnt képet, a visszaemlékezés édes gyönyöre reszketteti lelkünket, midőn az ábránd fénysugár, mint vándort az égi fény, víz magával messzemenesse a szerelem tengerén túl a boldogság tündérkertjébe, a múlt emlékei közé.

Valjon hány szív nyugalmát rabolta el ez az átvirrasztott éj, valjon hány boldog lélek szövi fénysugárjait a múltból a jövőre?

Ki tudná ezt megmondani?

Azok a pajkos leányszemek, azok az ingerlékeny fess menyecskék bizonyára nem is sejtik, milyen szívháborút okoztak a junesse d'or között, minő versenyt teremtettek a rajongásig epedő szerelemben.

Hogy hány szív tántorodott meg, hány elme vesztette el egyensúlyát, azt szerkesztőségünk papirkosárja mondhatná meg, mely legalább 273 reményt fakasztó, az öngyilkosságig elégikus, szívet repesztő és dagasztó rimes

zöngeményt temetett a reménytelenség sötétjébe.

De járjuk át a szerelemnek ezt a virágos kertjét és szakítsunk le néhány nefejejtet örök emléktől.

Az élet a maga tarkaságában tárul a szemlélő elé. A Bán-féle izléses disztis, a látványosságok változatossága gyönyörködteti a szemet. Dávid hegedűje fokozza a hangulatot, melybe belé olvad a pajzán kedély színes világa.

Egy felcsendült édes kacaj tör meg hirtelen a lágyan zsongó hullámmást, mit a sétáló tömeg viszhangoztat.

— Nini! Nézd csak Ilon! azt a két törököt. Milyen derült mosolylyal csevegnek egymással.

— Ah! Hisz az Dorfner és Schérez! No ilyet. Ez aztán a leleményesség, az ötlet bízarsága.

— Hát az ott mi, Edit? Egy nagy mozgó parapli, mely hol emelkedik, hol alászáll, mint a Ballon Captif.

— Nini! Hiszen ezalatt egy kedves ismerősünk mosolyog. Az örökkedélyű Buchstabler bácsi.

— Bum! Hát ez mi volt? Jel a versenykuglizásra.

Nincs annyi jegy, mint a hány jelentkező. A hölgyek legelől ostromolják Weckinger-t, ki végre is egy jó ötlettel szabadult meg az ostromtól. A legidősebb hölgyek előnyben részesülnek. Azok kapnak először jegyet. Egy gondolat és Weckinger egymaga maradt néhány fiatalemberrel, kik felhasználva a kedvező alkalmat, rögtön hozzá láttak a versenyhez,

Nézzük meg az amerikai czéldobást! Minő mulatságos. Hogy erőlködnek.

— Látható az alvó fakir! — hangzott föl egy recsegő hang. Bravó! menjünk . . . menjünk. Ez igen érdekes.

— Nézd, Lili! milyen szerelmes levelet kaptam. Minden sorából epedés, a fájó szerelem tör ki.

— Én is kaptam. Az irás egy. A »Világposta« járja fáradhatatlanul utjait.

— Bum, jaj de megijedtem. A verseny eredményét hirdetik ki. Hallgassuk mi is.

»Száz szívert nyert Jovanovits, I hordó sört Ettl, a söröskészletet Szabó Pál. A nagy csokrot nyerte Weckingerne, a mellesokrot Ökrösiné (Budapestről). A viláposta emléktárgyát, (egy kakast), Papp Ilonka.

Az édes zívájba szűrődött a sok gratuláció. Ezután jött a program többi pontja. A nőimitátor, Stalmach sikerült monológjai. Szabó bátyánk nemzeti dala, mely utóbbi végtelenül tetszett. Szücs kupléi is tapsokat arattak.

Confetti, Serpentin hangzott föl egyszerre és e perczen confetti zápor szakadt a járó-kelők, a kényelmesen üldögélők nyakába. A heccz megindult, alig akart vége lenni s talán most is tartana, ha a confetti el nem fogyott volna, pedig volt vagy 15 méterháza.

A zajos mulatságot a tánc zárta be, mely reggelig tartott.

Dicséret illeti a polgári kört ezért a kiválóan rendezett és sikerült mulatságot, melyből az oroszlanrész Schérez és Dorfnerrel illetik, kik valóban a várakozáson felül szereztek a nagyközségnek egy hosszú időre emlékezetes napot.

gyűlés előtt, de mi tovább látunk, mint nézünk.

Minket a legkönnyebb onnan kituszkolni, mert röviden bánnak velünk. Azaz szeretnének csak, mert a történetek után felvesszük mi a fegyvert és sikra szállunk jogaink és erőink mellett.

Nem vallásgyűlölet vezérel bennünket, hisz testvérek vagyunk az Urban mindannyian, hanem kijátszásunkat érezzük fájdalmasan sérelmesnek, melylyel szemben tétlenek nem leszünk.

Hogy mikor épül fel a »Rudolf« fogadalmi templom, az itt kérdés tárgyat nem képezheti. Annak nagyszerű templomnak kellene lenni, hogy ilyen templomépítésre mikor lesz elegendő pénzünk, Isten tudja. Hát minek tennők ki magunkat bizonytalanságnak és annak az eshetőségnek, hogy templomunk ne legyen. Mi a jelent, melyben élünk, veszszük számításaink alapjául és ebből az alaptól a legerősebb követ magunk alól kivenni nem engedjük.

A képviselőtestület és az előljárási pedig hiába erőlködik, mert, ha erők vagyunk akaratainkban, onnan el nem távolíthat. Erre joga sincs.

De ez az ügy még az egyháztanácsban sem ment keresztül és egyáltalán nem is tudjuk, hogy adott-e valakinek a hitközség jogot, hogy annak nevében előterjesztést tegyen?

Ez még nem bevégzett ügy. Ébredjünk katolikus Polgártársak és ragaszkodjunk ahhoz a mink van, mert jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.

Tudtunk nélkül kijátszhatnak, de tudtunkkal csak győznünk lehet.

Holbess József,

nyug. plébános és szerkesztő.

A munka mint a társadalmi rend oszlopa.

A társadalmi morál apostolai már nagyon sokat gondolkodtak, irtak és beszéltek arról, hogy mivel lehetne leg-határozottabban biztosítani a népek lelki egyensúlyát. A világ megváltó eszmék: az egyenlőség, szabadság és testvériség, melyeknek általánossá tételén hovatovább két ezredéven át buzgólkodnak az emberiség boldogításáért hevülő lelkek, szintén nem egyebek, mint álmodott papjai a népek lelki egyensúlyának.

Amde nagy dolgokat, az emberiség boldogítására hivatott eszméket nem lehet a nagy társadalom egyetemére külső hatással erőszakolni. A tapasztalat mutatja, hogy a törekvések, a legfenségesebb irányelvek is csak efemer hatásúak voltak, az állandóság elengedhetetlen feltételeit teljesen nélkülözték, ha azok a milliókra külsőleg ráerőszakolva, nem a népek lelkéből, erkölcsi világából bontakoztak ki.

A népek kulturtörténeti fejlődése és a fejlődés menetének koronkint hatalmasabb hullámverése elvitathatlanul azt bizonyítja, hogy sem egyes népekbe, sem a nemzetek millióiba, sem az emberiség egyetemébe nem lehet belegyökereztetni bensőleg meg nem érett erkölcsi alap nélkül még oly törekvéseket sem, melyek az emelkedettebb szellemek felfogása, ítélte szerint kétségtelenül az általános boldogulás világába vezetnének.

Ebből feltétlenül az következik, hogy midőn a népek erkölcsi egyensúlyát akarjuk megmenteni, midőn az egyenlőség, szabadság és testvériség eszméinek az népek millióit megakarjuk hódítani; előbb

meg kell találnunk az eszközt, a módot, mely az emberiség egyetemét lelkiileg azoknak megértésére, befogadására teljesen megérlelje.

Nagyon tévednek azok, a kik azt hiszik, hogy az emberiség boldogítására irányzott nagyobb szabású társadalmi reformokat erőszakkal, bombával, dynamittal és holmi szociális eszmékkel meg lehet valósítani.

A emberiség erkölcsi egyensúlyát csak a békés haladás, a szeretet fényével terjesztett világosság teremtheti meg. Csak a béke magasztos munkája vezetheti az emberiséget a felé, az álmodott világ felé, mely a maga szépségében, isteni magasztosságában meg eddig csak a magasabb szárnyalású lelkek, szellemek képzelete előtt lebeg. Azok a fokokintí átalakulások, melyek az emberiség békés fejlődésének, igazi benső haladásának eredményei, egytől-egyig e szép világ felé vezetnek, azonban az emberiség erkölcsi egyensúlyának kétségtelenül legbiztosabb, leghatalmasabb eszköze a munka.

Nem pusztá frázis ez! Mert a munka mindenkit szabaddá tesz, a munka nemcsak kenyeret ad, nemcsak életfentartást biztosít, hanem nemes, nyugodt önértetést is teremt.

A munka egyenlőséget biztosít, mert a verejtékező ember képes csak igazán megbecsülni annak az embertársának erkölcsi értékét, a ki szintén verejtékezik, ha talán más téren is és más eszközökkel.

A munka becsülésében, a munkás erkölcsi értékének elismerésében fejlődik ki az emberiség milliói közt az egyenlőségen alapuló testvéri szeretet.

A munka jogokat biztosít; egyenlővé teszi a munkásokat és kifejleszti, fentartja a testvéri érzelmeket.

Az őszinte odaadással dolgozó, a munkát nem csupán eredményéért, hanem önmagáért becsülő embert nem lázítják föl azok a nagy aránytalanságok, mik társadalmi életünk mostani formái között el nem oszthatók.

A szó nemes értelmében munkás embert a társadalmi helyzetek fölötti elmélkedés nem ösztönzi rombolásra, hanem saját önértetében nyugalmattalálva, munkájának erejével igyekszik magának biztosítani oly jogokat, miket a fennálló társadalmi rend mellett másoknak születési vagy vagyoni előnyök adnak meg.

És a jövő igazolni fogja, hogy helyesen gondolkozik, mert csupán a nemes értelemben felfogott és végzett munka adja meg a népeknek az általános boldogulásra a szilárd erkölcsi alapot; ez vezet lépésről-lépésre a békés haladás, a tökéletesedés útján a megváltói eszmék igért világa felé.

Azok, kik a társadalmi átalakulásokra nem akarják bevárni az emberiség erkölcsi érettségét, azok nem a békés munka erejével, hanem a türelmetlenség, az esztelenség rombolásával akarnak más képet adni a nagy emberi társadalomnak, ily uton azonban csak meggátolják a valódi erkölcsi haladás, az igazi világosság terjesztőinek munkáját s a maguk számára sem teremthetnek még ideig-óráig tartó boldogságot sem.

Ne fejsze szilánkolja szét a korhadó vén fát, hanem a talajból sarjadzott új fa, mely mellett, ha már valóban élet-erőssé lett, ugysis kidől, leomlik életnedvektől megfosztott, elsatynyult gyökereivel a régi.

HIREK.

A képviselő testület r. közgyűlése.

Kispest község képviselő-testülete f. é. augusztus hó 14-én szombaton d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő határozatok hoztak. Weisz Sámuel zsbáros tüzlet megújítás iránti kérvénye került legelsőb tárgyalás alá, mely akként intézettek, el, hogy az engedély megadatott, nemkülönben Volent András kérvénye is meghallgatott és engedélyeztetett, melyben a bérkocsi ipar üzése iránt kérvényezett. A közigazgatási ügyosztálynál segédmunkaerőnek kifizetett és megfelebbezett közgyűlési határozatnak a vármegyei közgyűlés által történt jóváhagyása a közgyűlés által egyhangulag tudomásul vétetett. A templomtér egy részének értékesítése és egy új tér létesítése a római katolikus templom pap és kántor lak elhelyezése céljából történt előterjesztés és a hozott határozat érdeme szerint vezetőczikkünkben számolunk be olvasóinknak. A sertés vágóhid létesítése tárgyabani intézkedések akként oldattak meg a közgyűlés által, hogy határozatba ment, hogy egy három tagu bizottság tanulmányozás céljából Miskolcra küldessék ki, hogy az ottani sertésvágóhidat behatóan tanulmányozva, a tapasztalatról a legközelebbi közgyűlés előtt beszámolván, javaslatot terjesszen elő. A községi építkezések tárgyában, mely azzal foglalkozott, hogy az adóügyi jegyző számára is természetbeni lakást adjon a község, olyan határozat ment keresztül, hogy az irodahelyiségek bővítésének ki a jegyzői lak épségben tartásával. Végül a bírói fizetését emelte a közgyűlés 500 forintról 700 forintra. Ez ellen a fizetés emelés ellen — ismervé a bírói lelkes közügyi közremunkálását — nem lehet kifogásunk, de aggodalmunk van, hogy ennek a fizetésemelésnek az őszi rendes közgyűlésen az lesz a következménye, hogy községi diplomás tisztviselők a bírói fizetés emelés arányában szintén követelni fogják a fizetés emelést. És ez igen következetes dolog, mert ha egy tiszteletbeli állást 700 forinttal honorál a község, ugy a terhes és nagy felelősséggel járó ügyosztályok diplomás vezetői a méltányosság alapján s képzettségük följene tudatában erre a mozgalomra jogosítva is vannak. Ha pedig ez ténynyé válik, a mi indokolt aggodalmunk, ugy jaj neked adózó polgárság, mert nyögni fogsz 52 százalék pótdadó alatt. Hogy pedig a 700 forintos bírói állásra a legközelebbi ciklus alatt diplomás, képzett emberek is fognak pályázni, az előre látható dolog, a mi a község jövőjében nagy fordulatot jelent. Ki tudja mire volt jó a bírói fizetés 200 forintra való emelése. Így volt ez talán megírva a csillagokban.

Kossuth nevenapja.

A hazafias szellemtől áthatott »Kispesti Dalárda« a haza Atyjának a neve ünnepét fényesen készül megünnepelni: hazafias dalkonczerttel és társas vacsorával. Az elnökség meghívókat ez alkalommal nem küld szzejjel, hanem ezuttal hívja meg Kispest polgárait a minden igaz magyarnak szent ünnepére. Egy teríték ára egy korona.

Uj menetrend.

Helyi érdekű vasutunk igazgatósága új menetrend tervezésén fáradozik, mely október 1-én lépne életbe. Mint halljuk a tavalyi menetrendet hozzák be újra némi módosítással. Bármié is tervezgetik a dolgot, igen ajánljuk az igazgatóságnak, hogy az előljárási véleményadását ne mellőzze az utazó közönség érdekében és a beállható elégtelenség kiküldése végett.

A nemzet ünnepe.

Az első magyar király, Szent István, áldott névnapja, valóban a nemzet ünnepe, melyet az egyház és a nemzet hosszú századok

során a legkegyetesebben űlt meg mindenkon. Árpád szerezte meg a vérel ázott szent magyar földet, Szent István bölcsesége, a kereszténység biztosította azt ezredekre. Szent István örökségében él a magyar, a hála tehát örök. E hálnak csak egy parányát rójuk le az ő szent emlékezetében, midőn őseinkhez méltólag nemzeti ünnepet űlünk neve évfordulója alkalmából. A hála isteni tiszteletet a kispesti római katolikus templomban Schláger Árpád segédlelkész ur végezte. A testületek távolláradással tüntettek, kivéve a tanítótestületet, mely képviselve volt és a tűzoltóságot, mely Kuttelvasch tűzör vezetése alatt hallgatta a háladó misét. Miért nem vezette a főparancsnok? Miért maradt távol az előjáróság? Ezt csak ők tudják.

Tűz.

Bekukkantott községünkbe a vörös kakas. Hónapok multak az utolsó tűzeset óta és ime újra megjelent a nyugalom réme. Szent István napján az esti órákban trombita harsogás ijesz-tette fel a lakosságot. Tűz van! hangzottak fel az utcák komor sötétjében a rémes hangok. A megrémült népség szaladt a merre a legtöb-ben szaladtak bugdácsolva a sötétben, neki menve fűnek-fának. A tűz hirtelen a Nagy-Sándor utcába kalauzolta a megrémült sokaságot. Az utca elején borzalmas tűzoszlop emelkedett, melynek láttára megremegett a szemlélő. Mi ég? hangzott jobbról-balról az utca torkolatában bámészkodók reszkető ajakáról. Kovács István szénája ég! A szélvihar, mely rémesen zugott-bugott, csapdosta egymáshoz a fák galyait, fo-kozta a rémületet. A tűzet nagy nehezen, dic-séretére tűzoltóinknak, sikerült lokalizálni. Egy kazal teljesen leégett, a többi azonban daczára a nagy vihar, sikerült nagy erőfeszítéssel derék tűzoltóinknak megmenteni. A kár jelen-téktelen.

Belügyminiszteri segély.

Báródy szintársulata, melyet a kispesti szezon alaposan tönkre tett, mint halljuk, 200 forint segélyt kapott a belügyminiszteriumtól. A szintársulat jelenleg Hevesen működik a közön-ség elismerő támogatása mellett. Gratulálunk a megérdemelt segélyhez és a jelenlegi jó sorshoz.

Műkedvelői előadás.

A kispesti jótékony nőegylet saját pénz-alapja javára műkedvelői előadás rendezésén fáradozik. A szerepeket már kiosztották és a próbák is folynak már. Erős a hitünk, hogy élvezets előadásban fog gyönyörködni a közönség.

Községi gazdálkodás.

A községi gazdálkodás egy jellemző ese-téről kaptunk teljesen megbízható helyről érte-sülést. A vadászati jog bérletéről van szó, melyet a község árlejtés útján hat esztendei időtartamra a legtöbbet ígérőnek 40 azaz negy-ven forintért átengedett. Oly ár ez, mely a vadászati jognak poton áron való kiadását jelenti. A dologban pedig az a legfurcsább, hogy a község képviselő testülete 180 forint kikiáltási árban állapodott meg, az árlejtés pedig ezt az összeget 40 forintba szállította le. A vadá-szati jogot a lejárat napjáig Cladek buda-pesti lakos birta évi 160 forintért. Cladek az árverésen nem jelent meg, mert későn értesült annak megtartásáról. Az árlejtés eredménye azonban visszatetsző volt neki és nyomban megfeleltette azt és 125 frtot ajánlott föl a bérlet fejében. A felebbezés bejárta a forumot és a vármegye már meg is hozta a határozatot, mely az árverést megsemmisítette és a főszo-lgabíró útján értesítette a községet, hogy a hozott határozat ellen 15 nap leforgása alatt felterjesztéssel élhet a közigazgatási bírósághoz. A határozat indokai között igen érdekes meg-említeni azt, hogy a vármegye mint őre a községi vagyonnak helytelen gazdál-

kodást látott a jogbérlet lefolyt ügyletében, melyet a község — lévén az jövedelmeinek egyik ága — szembetűnő csekély árért adott ki kezei közül. Hát ez a gazdálkodás a mi 45% pótdónk mellett nem a legörvendetesebb jelenség, annál inkább, mert a volt bérlet fel sem szőlították: hajlandó-e a jogot újabb hat évre megszerezni, avagy nem. Kíváncsian várjuk a fejleményeket.

Táncz próba.

Merkl József, a tánczért hevülő kispesti ifjuság kedvelt táncztanítója, ki szezonról-szezonra dicséretesebb munkát végez, f. hó 29-én tartja tánczpróbáját a Stefán-féle vendéglő összes helyiségeiben. De nemesak a tanítványok szó-rakozásáról gondoskodott Merkl próbája alkal-mából, hanem a vendégekre is gondolt, mert a szüneteket szavalatok, humoros monologok, világposta, confetti és szerpentin fogják betöl-teni. A zenét Dávid jól szervezett zenekara fogja szolgáltatni. A tánczpróbát, mely prog-ramm tekintetében felülmúlja az előzőket, a legmelegebben ajánljuk mindazoknak, kik egy kedélyes estét óhajtanak tölteni a fakadó tavasz harmatos virágai között. A belépő jegyek árai: személy-jegy 1 korona, család-jegy 2 korona.

A király születésnapja.

A népe által hűségben és szeretetben uralkodó koronás királyunk Ő felsége születés-napját a legnagyobb lojalitással ünnepelték országSZerte. Minden templomban elhangzott a fohászteljes ima, kérve a Mindenhatót, hogy a magyar nemzet legalkotmányosabb királyát az égi kegyelem még soká tartsa meg az ország boldogságára és felséges családjá örö-mére. A kispesti rom. katolikus templomban e napon a háladó misét Schláger Árpád segéd-lelkész tartotta, melyen a hivatalos testületek közül egyedül a tanító-testületet láttuk képvil-selve. Az előjáróság tagjai közül egy emberfiát sem láttuk. Hol marad a lojalitás? Csakugyan kamasatkába fogjuk magunkat legközelebb érezni, mert arra felé haladunk. A fényről a sötétségre.

Gyermek színészet.

A gyermek színház ajtai bezárultak. Va-sárnap volt az utolsó előadás. Nagy és érdeklődő közönség nézte végig a »Hábori család« című színművet, mely egyike volt a legsike-rűlőbb előadásoknak. Winkler és Juhász színi-gazgatók szép szavakban bucsuztak el a szin-házlátogató közönségtől, őszinte sajnálatuknak adván kifejezést, hogy a szezon véget ért. A közönség is látszólag sajnálatlalt vette ezt tudom-ásul, mert ezzel a kellemes vasárnap délutáni szorakozásnak lett a fonala elvágva. Mi is szeretettel veszünk búcsut gyermekszínészeink-

től és valamint ők, mi is azzal a biztató sza-vakkal zárjuk be sorainkat: a viszontlátásra!

Szerencsétlenül járt fuvaros.

Kovács Mihály kispesti fuvaros Budapes-ten a Magyar utcában egy házbontásnál fuva-rozott. Míg a napszamosok a kocsját megrakták, addig ő a bontási műveletet szemlélte és be-ment az egyik szobába, melynek épen plafonját bontották. Szerencsétlenségére ment be, mert a plafon egy része bedőlt és maga alá temette. A legcsodálatosabb a dologban az, hogy a törmelék alól jelentéktelenebb sérülésekkel menekült meg és csak erős fejfájásról panasz-kodott. A munkások a történeteken napi rendre tértek, Kovács Mihály pedig egyedül haza jött Kispestre. Alig ért haza, nyomban lefeküdt és másnapra már kiterítve feküdt. Hét árva gyer-meket hagyott hátra és egy bánatos özvegyet. A család bejelentése folytán a halottat Buda-pestre vitték és felboncolták. A szerencsétlen fuvaros erős agrázzkodást szenvedett és ez okozta halálát.

»Rudolf« fogadalmi templom javára.

Jövő hó 4-én Weckerle Sándor rendezése alatt fog a Margit szigeten a »Rudolf« fogadalmi templom javára az a hangverseny megtartatni, mely e hó 18-áról az árvíz miatt elnapoltatott. Hisszük, hogy a kispesti intelligencia köréből sokan rándulnak át e napon a Margitszigetre, hogy ezzel is hozzá járuljanak az anyagi siker-hez, mely hihetőleg szép összeget juttat a templom alap javára.

NAGY és PETERSIL sütők.

Eggert- és Petőfi-utca sarok.

Midőn a n. é. közönség tudomására hozom, hogy Zsurek János sütődjét augusztus 1-én átvettem, egyuttal aján-lom izletes kenyeremet és süteményei-met, nemkülönbén lisztraktáromat, mely az igényeknek teljesen megfelel.

A sütés ideje: délelőtt 10 órától délután 4 óráig.

Pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A n. é. közönség pártfogását kérve

maradtam hazafias üdvözléttel:

Nagy és Petersil.
sütők.

A TELEFON HIRMONDÓ

a leggyorsabb hírszolgáltató

reggeli 1/2 10 órától 1/2 12 óráig a legújabb híreket közli.

Minden szenzációs hírt **riadójel** előzi meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt, tizedmásodpercnyi pontossággal.

Összes állomásain az

operaházi, népszínházi előadásokat és
házi hangversenyek után

katonai és cigányzenekar is hallható

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előjegyezhetni lapunk szerkesztőségében.